

Een groen buurtinitiatief! Wat nu?

Infoblad voor gemeenten om groene buurtinitiatieven te ondersteunen

Steeds meer mensen starten in hun wijk of dorp een groen buurtinitiatief. In de meeste gevallen gaat het om initiatieven in de openbare ruimte. Denk aan de aanleg van een bijenlint, een natuurspeelplek of geveltuintjes. Hoe ga je daar als gemeente mee om? Stimuleer je het, en zo ja, hoe dan? En als er verzoeken van bewoners bij de gemeente binnenkomen, hoe regel je dat dan intern? In dit informatieblad praktische tips en documenten die vrij te gebruiken zijn, met dank aan de gemeenten Zwolle en Raalte.

Enkele tips & trucs

Groene buurtinitiatieven maken de straat en wijk een stuk aantrekkelijker. Behalve dat het de biodiversiteit vergroot, draagt het ook bij aan de sociale-cohesie en vergroot het de betrokkenheid bij de naaste woonomgeving. Hierbij enkele belangrijke aandachtspunten voor gemeenten.

- **Een duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeente.**

Het is voor inwoners belangrijk dat ze weten bij wie ze moeten zijn als ze 'iets' in de openbare ruimte willen. Zorg dat dit op de website van de gemeente eenvoudig te vinden is en communiceer het ook regelmatig, bijvoorbeeld in de pers of via social media;

- **De gemeentelijke organisatie moet er op zijn ingericht.**

Het is heel vervelend als mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd. Dat haalt de motivatie bij de initiatiefnemers weg en leidt binnen de gemeentelijke organisatie tot misverstanden. Zorg dat in de gemeentelijke organisatie er een centraal of wijkgericht aanspreekpunt is;

- **Schep geen valse verwachtingen.**

Wees helder naar het bewonersinitiatief wat wel, en wat niet kan en leg afspraken vast. Van het initiatief wordt een duidelijke omschrijving van het plan verwacht. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende draagvlak in de buurt is, liefst meerdere kartrekkers zijn, en dat men heeft nagedacht over het onderhoud en budget;

- **Bewonersbudget.**

Voor particulieren zijn er weinig financieringsmogelijkheden om hun groene plannen te realiseren. Een klein budget voor aanschaf beplanting etc. kan een buurtinitiatief al helpen. Denk aan wijk-/dorpsbudgetten of bijvoorbeeld het Oranjefonds. Kijk bij:

<https://groenbezig.nl/alles-goed-geregeld/geld-en-financiering/fondsenboek>

Aanpak gemeente Zwolle: gebiedsgerichte aanpak

De gemeente stimuleert groene buurtinitiatieven om verschillende redenen. Het draagt onder andere bij aan biodiversiteit in de stad en vergroot de onderlinge betrokkenheid tussen bewoners in de straat en de directe woonomgeving. Zwolle heeft een digitaal platform <https://mijnwijk.zwolle.nl/> ingericht om al deze buurtinitiatieven 'op de kaart' te zetten.

De gemeente werkt gebiedsgericht. Elke wijk heeft een wijkmanager, een wijkbeheerder en een wijkmedewerker ter ondersteuning. Bewoners die 'iets willen' komen 'binnen' bij de wijkbeheerder van de wijk waar zij woonachtig zijn. Hij/zij is de contactpersoon voor de initiatieven: de wijkbeheerder probeert de plannen van de initiatiefnemers helder te krijgen, denkt met ze mee, wijst ze op de (on)mogelijkheden en eventueel beschikbare budgetten (o.a. Premie op actie max € 1.000, en de buurtbonus van € 5.000).

Zij hanteren een stappenplan als er een initiatief binnenkomt.

Er zijn 2 opties:

1. Een buurtinitiatief wil in de **groene openbare ruimte vergroenen (zie voorbeeld stappenplan)**.
2. Een buurtinitiatief wil in de **'versteende' openbare ruimte vergroenen (zie voorbeeld checklist) (bij weghalen bestrating)**

Gaat het om 'grote' buurtinitiatieven dan wordt het 'een project' met projectleider: dit is een traject dat eerst door de gemeenteraad goedgekeurd moet worden. Denk bijvoorbeeld aan de herinrichting van een straat.

Als het buurtinitiatief is goedgekeurd wordt er een **adoptieovereenkomst (zie voorbeeld adoptieovereenkomst)** opgesteld. Om mensen ideeën aan te leveren over speelgroen mogelijkheden, heeft de gemeente Zwolle ook een inspiratiedocument opgesteld.

Aanpak gemeente Raalte: vakinhoudelijke aanpak

De gemeente Raalte werkt niet gebiedsgericht, maar vakinhoudelijk. Zij wil graag groene buurtinitiatieven ondersteunen. Zij heeft de volgende aanpak ontwikkeld:

Bij de gemeente zijn 'verbinders' actief, zij werken bij het domein Samenleving en coördineren het proces. Groene buurtinitiatieven vallen inhoudelijk onder het domein Beheer. Om het proces van groene buurtinitiatieven intern binnen de gemeentelijke organisatie te stroomlijnen hebben zij een stappenplan opgesteld. In het stappenplan onderscheiden zij 3 soorten projecten:

1. **Klein:** het gaat om kleine initiatieven die binnen 1 vakgebied vallen, bijv. aanleg van een biodiversiteitsstrook en/of groenadoptie openbaar groen door de straat. Deze initiatieven komen veelal rechtstreeks bij domein Beheer binnen. De inhoudelijk aangestelde collega (*in Raalte de projectvoorbereider*) neemt contact op met de initiatiefnemer(s).
2. **Middelgroot:** bij dit soort initiatieven zijn meerdere vakgebieden betrokken, maar deze vallen wel binnen de bestaande middelen. Denk aan buurtmoestuinen, geveltuintjes etc.
3. **Groot:** dergelijke projecten betreffen meerdere sectoren en daar moet extra geld bij, denk aan de herinrichting van een straat etc. Dergelijke projecten worden eerst in de raad besproken. Het worden aparte project met projectleider. De routing van grote projecten valt buiten dit verhaal omdat dit maatwerk betreft.

De interne routing bij middelgrote initiatieven: De aanvragen/initiatieven komen meestal binnen bij de *verbinders*, zij richten zich op het proces. Zij leggen contact met het domein Beheer en de *inhoudelijk aangestelde collega* pakt het verder op. Ook zij werken met check-listen vergelijkbaar als de gemeente Zwolle.

